

Devien ésser molt tenaços els homes de Castellar del Vallès (antigament Sant Esteve de Castellar i més lluny en el temps Tolosa) pel que fa al seu esperit d'engradir la població. Ho demostra el fet que en 1718 es registrin més de 80 focs o famílies —com s'anomenaven, llavors, les agrupacions de membres d'una mateixa casa— i que estaven pel damunt de les 400 les persones qui habitaren el terme. Cinquanta anys més tard, freqüen les 900; en 1860 arribem a 2.544 i a principis del segle actual, amb les seves 3.511, es converteix en una població pròspera del seu temps. (Cal tenir present, que pobles importants del nostre Vallès com poden ser Barberà, Ripollet, Cerdanyola o Sant Quirze, no arribaven pas a aquesta xifra).

Castellar limita a tramuntana amb Sant Llorenç Savall; a llevant amb Sentmenat; a migdia, amb Sabadell i a ponent amb Matadepera. L'extensió del seu terme municipal és de 44,58 Kms.² essent un dels més grans de la comarca. El nucli urbà amida dos quilòmetres i mig. L'altura sobre el nivell del mar és de 331 metres i el separen trenta quilòmetres de Barcelona i vuit de Sabadell que li fa de cap de partit judicial.

En l'actualitat compta amb gairebé 12.000 habitants (11.940 en 1985). La seva població està vinculada, bàsicament, al treball en el ram tèxtil, metallúrgic, construcció, vidre i ceràmica, fusta i suro, paper i derivats, arts gràfiques, hoteleria i similars, treballadors de la banca i caixes d'estalvi, transports i indústries químiques. Dissortadament, els sectors primaris com ho són les branques agrícoles i ramaderes estan immerses dins d'una progressiva regressió. Tot i això, el terme de Castellar, inclou una rica extensió de bosc (malmesa darrerament per una plaga d'incendis forestals), de terra de pastura, de camps de conreu, etcètera...

ARRIBA EL FUTBOL A CASTELLAR

Aquell poblet que fou, dedicat a la indústria i a l'agricultura a primers de segle, fidel al seu esperit d'anar endavant, va anar creixent a l'aguait de les inquietuds que venien de fora. I no va voler ésser menys que la resta de pobles de les rodalies on començava a arribar, periòdicament, les narracions dels primers partits de futbol. L'ambient i l'encomanadissa efervescència que ja es respirava a Barcelona (recordem que l'equip de la Ciutat Comtal es va fundar l'any 1899) després d'haver-se engendrat la «Federación Catalana de Fútbol Asociación». A Sabadell ja existia el Centre d'Esports (1903), l'Atlètic de Sabadell i l'Espanya (1909). A Terrassa els aires van pel mateix camí i en 1906 neix el Terrassa F. C. Un altre fet dona relleu a l'època: l'aparició d'un diari dedicat, especialment, als esports. Tot i que alguna vegada arribés amb un retard notable, segons el criteri de qui l'esperava, el «Mundo Deportivo» va iniciar la seva campanya per tal d'apaivagar, dins del possible, les ànsies de saber dels diversos afeccionats a l'esport que, progressivament, anaven creixent en nombre.

A més d'aquests equips, i els de Barcelona (Català, Hispània, Escocès, Espanyol, Irish, Torino, Internacional, etc.), els esportistes castellarencs de l'època van demostrar estar al corrent pel que fa a l'organització futbolística en crear el primer equip. No hem d'oblidar que fou a partir d'aleshores, i de manera especial en el decurs dels anys vint, quan va proliferar més la creació d'equips pel nostre rodal i arreu de Catalunya. La lliga espanyola va iniciar-se l'any 1928, mentre que el col·legi d'àrbitres havia fet la seva «estrena» (permeteu-me el mot) l'any 1915. Encara que amb la concepció actual sembli impensable, fins aquell moment vetllaven l'ordre i intentaven fer complir les normes establertes, uns homes amb més bona fe que coneixement d'aquestes. Solien ésser algun ex-jugador o àdhuc algun espectador o afeccionat que triaven ambdós equips abans de començar el partit.

A Castellar hi ha futbol des de 1911. Sabem que fou aquest l'any de fundació del primer equip. Ara bé, és de suposar que les cròniques escrites que puguin conservar-se'n són tan minses com nulles (pel fet que desconeixem si n'hi ha cap). Ens cal refiar-nos del testimoniatge oral, cada vegada més difícil per l'escassetat, d'algun membre d'aquell fructífer gènesi. Potser aquells homes qui van iniciar-lo, ple de timidesa i amb la innocència de tot l'amor i sinceritat que es posa en les coses fetes per gust, si haguessin sabut que en l'actualitat s'ha convertit en un esport de masses, n'hagueren fet unes cròniques fidels, exactes, clares. Qui sap...

...Però no. Fou molt més simple. A principis de gener el senyor Magí Mateu va donar les primeres lliçons i va constituir el conjunt en la seva estructura tècnica. Amb tot, el principal aglutinador de l'afecció, que anà creixent amb una sòlida fermesa i vigor, i a qui cal considerar el promotor (o fundador, com vulgueu dir-li) fou el reverend senyor Josep Torras i Vergés. La ixent Agrupació Esportiva Castellar prenia forma i fou l'esmentat sacerdot qui va cedir, gratuïtament, el terreny de joc situat al costat de la carretera de Sentmenat i conegut amb el nom de «Camp del Patronat Obrer de Sant Josep» car el centre, suara esmentat, era allí tocant. Les dimensions de l'esplanada eren de 80 metres de llarg per 45 d'ample.

Una de les coses que es poden fer per parlar de qualsevol tema és, sense cap tipus de dubte, assessorar-se. Abans he dit que de cròniques escrites d'aquella època no hi ha res, crec que és cert. Amb tot, em plau esmentar el text del castellarenc traspassat En Lluís Montagut i Homet del seu llibre «Història Breu de Castellar del Vallès». Aquest text ens acostà una mica més als inicis del futbol a Castellar. En podem treure, també, un seguit d'anècdotes ben conjugades que es remonten als anys d'infantesa i adolescència de l'autor que viu, juntament amb els seus companys de classe, els primers batzacs del nou entreteniment que sorgia: el colpejar, amb més o menys gràcia, una pilota.

L'AFECCIÓ AUGMENTA

El futbol espanyol, a nivell oficial, pot dir-se que es bellugava des de 1902. Però, estava encara en els seus primers i tímids balbuceigs d'organització. Foren les poblacions les que van anar creant els equips, mitjançant la tenacitat i la fermesa per tal d'anar-se integrant i fent pinya, diguem-ne, a fi de consolidar uns fonaments sòlids i estables. Bastaren nou anys perquè aquests aires arribessin ací, i no solament en forma de noves i experimentals ensenyances sinó que, a més, va fer-se palpable en la gent, un xic profana, l'entusiasme que dipositava en el nou esport. L'any de la fundació del Castellar, la competició de Copa, l'avui coneguda com a Copa del Rei, portava 9 anys de rodatge. La popularitat dels ídols Neyra, Montero, Ansoleaga, Evans, Aldecoa, Villamil, Arozamena, Cameron..., estava impregnada en l'ambient. Fins al darrer reducte humà de la Península se'n respirava. Cal destacar que, curiosament, la final de l'any de què estem parlant fou molt irregular i això va crear encara més expectació. Qui sap si el fet va contribuir, seriosament, a refermar el que els contemporanis del moment anomenaven «foot-ball». La discussió i la controvèrsia massiva fou una raó més en favor del futbol. I com passa sempre «embolica que fa fort» per tal d'acaparar l'atenció dels indecisos. Donem fe que va sortir-se amb la seva.

He parlat d'aquesta temporada per tal d'enllaçar-la, una mica, amb la que donà lloc a l'inici de l'esport futbolístic a Castellar. Per acabar, procuraré barrejar, bonament, la curiositat i el que fou el Campionat de Copa a l'Estat espanyol. Hi competien els equips: Barcelona, Atlètic de Bilbao,